

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/145/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2125010517
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:2125010517.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a sudcov JUDr. Rastislava Kresla a JUDr. Juraja Dziaka, v trestnej veci odsúdeného A. B., v konaní o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 25.04.2025 pod sp. zn. 35PP/13/2025, na neverejnom zasadnutí konanom v Trnave dňa 24.07.2025 takto

rozhodol:

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku **z r u š u j e s a** napadnuté uznesenie v celom rozsahu.

II. Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, § 66 ods. 1 písm. b), ods.2 Trestného zákona, sa odsúdený A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, podmiennečne prepúšťa z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený:
- rozsudkom Okresného súdu Senica, sp. zn. SI-6T/131/2017 zo dňa 07.01.2025, právoplatného dňa 07.01.2025.

III. Podľa § 68 ods. 1 Trestného zákona sa odsúdenému určuje skúšobná doba na 3 /tri/ roky.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, § 66 ods. 2 Trestného zákona zamietol návrh odsúdeného A. B., na. XX.XX.XXXX v C., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Senica, sp. zn. SI-6T/131/2017 zo dňa 07.01.2025.

Svoje rozhodnutie zdôvodnil v rozsahu č.l. 24 - 28 spisu.

Proti tomuto uzneseniu zahlásil ihneď po jeho vyhlásení na verejnom zasadnutí sťažnosť odsúdený A. B., ktorú následne zdôvodnil vlastnoručne písaným podaním doručeným okresnému súdu dňa 24.06.2025. V písomných dôvodoch sťažnosti namietal, že súd ho síce pochválil za to, že riadne pracuje, absolvuje rekvalifikačný kurz, riadne sa správa, zaujal kritický postoj k trestnej činnosti, no na druhej strane mu vytkol, že má málo disciplinárnych odmien s počtom 2, no podľa súdu by mal mať aspoň tri. Podľa názoru súdu nevyvíjal dostatočnú aktivitu na získanie odmien. Uviedol, že v dobe, keď mal získať v poradí tretiu odmenu, bol premiestnený na druhý oddiel a následne za krátky čas mu NSSR zrušil rozsudok a vrátil ho do väzby. Preto mu nebola daná odmena, keďže na ňu musí minimálne 6 mesiacov na jednom mieste vykonávať nejakú činnosť. Následne (v rozsahu č.l. 32) popísal celú genézu jeho premiestňovania v rámci výkonu trestu a výkonu väzby s tým, že získavaniu odmien mu bránili administratívne prekážky a nie jeho snaha, ktorá sa prejavovala v dobrovoľnej činnosti (kosenie, odhŕňanie snehu, odstraňovanie

mimoriadnych porúch v mimopracovnom čase a pod..), vykonáva resocializačný kurz, zlepšuje svoj život s tým, že podľa jeho názoru vyvíja dostatočné aktivity oproti ostatným odsúdeným. Taktiež má za to, že plní program zaobchádzania. Pokiaľ mu súd vyčítal, že bol viackrát súdne trestaný, tieto tresty z roku 2009-2012 sú vykonané, zahľadené, pričom poukazoval v danom smere aj na judikatúru ÚS SR označenú sp. zn. I. ÚS 250/2023 a I. ÚS 36/2022. Ďalej priznal, že si uvedomuje následky svojho správania, chcel by pracovať ako šofér, vodár alebo kurič, spravil si requalifikačný kurz, chce tiež pomôcť svojim rodičom. Má za to, že splňa všetky podmienky pre podmiennečné prepustenie a preto žiada, aby sťažnostný súd jeho sťažnosti vyhovel a jeho podmiennečne prepustil z výkonu trestu na slobodu.

Krajský súd ako nadriadený súd okresnému súdu podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a tak zistil, že sťažnosť odsúdeného je dôvodná.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Sťažnostný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného je dôvodná.

Celkom na úvod sťažnostný súd uvádza, že podmiennečné prepustenie zo zákona predstavuje inštitút, ktorého účelom je umožniť odsúdenému reintegrovať sa do spoločnosti pred uplynutím celej doby výkonu trestu (ktorá je ods. A. B. stanovená na 26.10.2026), ak sú splnené zákonom stanovené podmienky.

Zákonodarca vo vyššie citovanom ustanovení § 66 Trestného zákona stanovuje, že podmiennečné prepustenie je možné len pri súčasnom splnení troch predpokladov, a to: odsúdený musí vykonať zákonom stanovenú časť trestu, svojím správaním a plnením povinností preukázať polepšenie, a súd môže dôvodne očakávať, že po prepustení povedie riadny život.

Prvá podmienka je splnená vtedy, keď odsúdený odpykal zákonom stanovenú časť trestu, čo je objektívne kritérium, ktoré vyplýva zo závažnosti trestného činu a kategórie trestného konania, pričom ide o polovicu alebo dve tretiny uloženého trestu. Táto formálna podmienka je nevyhnutná pre začatie posudzovania materiálnych aspektov podmiennečného prepustenia.

Druhá podmienka, ktorá vyžaduje preukázanie polepšenia, nie je hodnotená len na základe mechanického dodržiavania režimu alebo počtu disciplinárnych odmien, ale polepšenie sa posudzuje kvalitatívne, a to z dlhodobej perspektívy správania odsúdeného, jeho schopnosti kriticky zhodnotiť svoje predchádzajúce konanie, zmysluplne využívať voľný čas, aktívne sa zapájať do pracovných a resocializačných programov a dodržiavať hygienické, pracovné a spoločenské normy ústavu.

Nemožno požadovať nadštandardný počet disciplinárnych odmien, pretože polepšenie sa meria schopnosťou vnútorného sebakontroly, uvedením si následkov vlastného konania a aktívnym prístupom k procesom resocializácie, pričom objektívne prekážky, ako napríklad obmedzený počet pracovných alebo programových miest, nemôžu byť odsúdenému vyčítané.

Tretia podmienka spočíva v predpoklade, že odsúdený bude schopný viesť riadny život po prepustení. Súd pri jej hodnotení skúma charakter osobnosti odsúdeného, jeho postoj k spoločenským normám, kontakt so sociálnym prostredím, zmysluplnosť plánov po prepustení, ochotu pracovať a schopnosť aplikovať vedomosti získané počas výkonu trestu.

Podľa právnej teórie a judikatúry je tento predpoklad nevyhnutný, pretože podmienené prepustenie má chrániť spoločnosť pred rizikom recidívy a súčasne poskytuje odsúdenému možnosť reálnej reintegrácie, pričom úspech je závislý od jeho aktívneho prístupu a schopnosti dodržiavať podmienky skúšobnej doby.

Sťažnostný súd ďalej uvádza, že skúšobná doba predstavuje nástroj, ktorým súd kontroluje správanie odsúdeného a zároveň mu dáva šancu, aby preukázal svoju schopnosť viesť riadny život. Dodržiavanie povinností počas skúšobnej doby je výlučne na odsúdenom, pričom jeho úspech spočíva v osobnej zodpovednosti, schopnosti sebareflexie a ochote aplikovať pravidlá a odporúčania stanovené súdom, príp. probačným úradníkom alebo príslušnými resocializačnými programami.

Prvostupňový súd správne uviedol, že rozhodnutie o podmienenom prepustení je fakultatívne a závisí od splnenia zákonných podmienok podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona. Rovnako správne konštatoval, že odsúdený vykonal zákonom stanovenú časť trestu odňatia slobody, a teda formálna podmienka je splnená.

Sťažnostný súd však na rozdiel od prvostupňového súdu zastáva názor, že v konaní boli preukázané aj obe materiálne podmienky pre podmienené prepustenie odsúdeného.

Podľa odborných komentárov k trestnému zákonu ako i ustálenej judikatúry súdov SR vyplýva, že pri hodnotení polepšenia súd prihliada predovšetkým na vnútornú premenu osobnosti odsúdeného, jeho postoj k spáchanej trestnej činnosti, zodpovedné plnenie pracovných a mimopracovných povinností a účasť na resocializačných programoch. Pri tomto posudzovaní nie je rozhodujúci len počet disciplinárnych odmien, ale predovšetkým celkové správanie a angažovanosť odsúdeného vo výkone trestu.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou vyplýva, že správanie odsúdeného je dlhodobou na požadovanej úrovni, disciplinárne potrestaný nebol, naopak, bol viackrát disciplinárne odmenený. Zúčastnil sa špecializovaného resocializačného a výchovno-vzdelávacieho programu, pričom v rámci individuálnych pohovorov prejavil kritický postoj k svojej trestnej činnosti a k užívaniu návykových látok. Odsúdený sa aktívne zapája do pracovného procesu aj do kultúrno-osvetových aktivít, čím preukazuje snahu o zmysluplné využívanie času.

Sťažnostný súd nepovažuje za správny záver prvostupňového súdu, že počet disciplinárnych odmien je nepostačujúci na vyslovenie polepšenia. Podľa sťažnostného súdu postačuje na konštatovanie splnenia druhej zákonnej podmienky, že odsúdený počas výkonu trestu riadne plnil svoje povinnosti, pracoval, zúčastňoval sa programov, nedopúšťal sa disciplinárnych previnení a prejavoval kritický postoj k svojej predchádzajúcej trestnej činnosti. Nemožno od neho požadovať nadštandardný počet disciplinárnych odmien (a to aj s poukazom na to, že počas výkonu trestu bol premiestňovaný z dôvodu úspešného dovolacieho konania do výkonu väzby a bolo mu ich získavanie z formálnych dôvodov znemožnené), pretože v právnej teórii sa zdôrazňuje, že polepšenie sa meria kvalitatívnymi aspektmi správania, schopnosťou sebareflexie a vnútornou premennou osobnosťou, nie len kvantitou formálnych ocenení. Pokiaľ ide o tretiu podmienku – predpoklad vedenia riadneho života na slobode – sťažnostný súd má za to, že v prípade odsúdeného možno tento predpoklad odôvodnene vysloviť aj napriek predchádzajúcim odsúdeniam. Odsúdený je v kontakte so svojou rodinou, má kam sa po prepustení vrátiť, prejavil záujem pracovať a už počas výkonu trestu absolvoval rekvalifikačný kurz. Jeho správanie počas výkonu trestu, zodpovedný prístup k úlohám a účinná účasť na resocializačných programoch nasvedčujú, že si uvedomuje následky svojho konania a je schopný viesť riadny život.

Tvrdenia prvostupňového súdu o opakovanom páchaní trestnej činnosti odsúdeného a o jeho predchádzajúcich nezmenených postojoch k spoločenským normám nemožno považovať v danom prípade za úplne objektívne a rozhodujúce z hľadiska možnosti podmieneného prepustenia.

Aj keď odsúdený bol pred spáchaním drogového deliktu evidovaný za menej závažné prečiny a aj počas prepustenia z väzby došlo k izolovanému porušeniu zákona, sťažnostný súd upozorňuje, že právna teória a aktuálna judikatúra ÚS SR zdôrazňujú, že posudzovanie polepšenia a prognózy vedenia riadneho života nemožno redukovať len na kvantitatívny súčet predchádzajúcich trestných záznamov. Dôležité je, či odsúdený počas výkonu trestu preukazuje schopnosť sebareflexie, uvedomenie si následkov vlastného konania a ochotu aktívne participovať na resocializačných a vzdelávacích programoch.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou vyplýva, že odsúdený svojím správaním vo výkone trestu preukázal dlhodobú stabilitu, pracovné návyky, aktívne sa zapája do pracovného procesu aj do kultúrno-osvetových aktivít a prejavuje kritický postoj k vlastnej trestnej činnosti a užívaniu

návykových látok. To svedčí o tom, že proces vnútorného polepšenia prebehol a že jeho predchádzajúce konanie nemožno vnímať ako determinujúci faktor pre prognózu budúceho správania.

Sťažnostný súd zdôrazňuje, že právna teória podmienky polepšenia vykladá kvalitatívne, nie kvantitatívne. Jednotlivé porušenia zákona v minulosti nemusia automaticky vylučovať podmiennečné prepustenie, ak odsúdený preukazuje, že sa z nich poučil a aktívne sa zúčastňuje resocializačných programov. Navyše, prípadné objektívne okolnosti, ktoré bránili získaniu ďalších disciplinárnych odmien, nemožno považovať za negatívny ukazovateľ, pretože dôležitá je vnútorná zmena správania a postoj k trestnej činnosti, nie počet ocenení.

Aj opakované predchádzajúce porušenia zákona preto nemožno vnímať ako prekážku podmiennečného prepustenia, ak odsúdený počas výkonu trestu preukázal dostatočné polepšenie. Sťažnostný súd konštatuje, že odsúdený si zjavne uvedomuje následky svojho konania a svojim správaním vo výkone trestu sa riadne pripravil na život na slobode, pričom je schopný počas skúšobnej doby uplatniť zodpovedný prístup a viesť riadny život.

Z uvedeného vyplýva, že predpoklad, ktorý prvostupňový súd považoval za negatívny, nemožno v aktuálnom kontexte považovať za dôvod na zamietnutie podmiennečného prepustenia. Odsúdený svojím súčasným správaním preukázal, že sa nachádza v štádiu vnútorného polepšenia a je schopný viesť riadny život po prepustení, čím sú splnené materiálne podmienky pre podmiennečné prepustenie.

Na zabezpečenie ochrany spoločnosti a úspešnej reintegrácie odsúdeného sťažnostný súd po vyhovení jeho sťažnosti v otázke možného podmiennečného prepustenia určil skúšobnú dobu v trvaní troch rokov, počas ktorej bude jeho správanie kontrolované. Skúšobná doba podmiennečného prepustenia je totižto prostriedkom, ktorým súd dáva odsúdenému šancu viesť riadny život na slobode, pričom samotné dodržiavanie podmienok skúšobnej doby je výlučne na odsúdenom – je na ňom, či bude schopný a ochotný tieto podmienky naplniť a preukázať zodpovedný životný postoj. Súd zabezpečuje dohľad a kontrolu, ale úspech reintegrácie závisí od aktívneho prístupu odsúdeného.

Z uvedených dôvodov sťažnostný súd uznesenie okresného súdu zrušil a rozhodol, že odsúdeného podmiennečne prepúšťa z výkonu trestu odňatia slobody so skúšobnou dobou v trvaní troch rokov.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.